

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

15 päivänä helmikuuta 2005 *

Asiassa C-13/03 P,

jossa on kyse EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 8.1.2003,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Petite, A. Whelan ja P. Hellström, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

ja jossa valittajan vastapuolena on

Tetra Laval BV, kotipaikka Amsterdam (Alankomaat), edustajinaan avocat A. Vandencastele, avocat D. Waelbroeck ja avocat M. Johnsson sekä Rechtsanwalt A. Weitbrecht ja Rechtsanwalt S. Völcker,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: ensimmäisen jaoston puheenjohtaja P. Jann, joka hoitaa presidentin tehtäviä, jaostojen puheenjohtajat C. W. A. Timmermans ja A. Rosas (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. Gulmann, J.-P. Puissechet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr ja J. N. Cunha Rodrigues,

julkisasiamies: A. Tizzano,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.1.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.5.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii valituksessaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-80/02, Tetra Laval vastaan komissio, 25.10.2002 antaman tuomion (Kok. 2002, s. II-4519; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla ensimmäisen

oikeusasteen tuomioistuim kumosi toimenpiteiden toteuttamisesta tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti 30 päivänä tammikuuta 2002 tehdyn komission päätöksen 2004/103/EY (Asia COMP/M. 2416 — Tetra Laval/Sidel) (EUVL 2004, L 38, s. 1; jäljempänä erottamispäätös).

Asetus (ETY) N:o 4064/89

- 2 Yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 (EYVL L 395, s. 1 ja oikaisu EYVL 1990, L 257, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna 30.6.1997 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1310/97 (EYVL L 180, s. 1; jäljempänä asetus), 8 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”3. Kun komissio toteaa, että ilmoitettu keskittymä on 2 artiklan 3 kohdassa määritellyn arviointikriteerin mukainen — — se julistaa päätöksellään keskittymän yhteismarkkinoille soveltumattomaksi.

4. Jos keskittymä on jo toteutettu, komissio voi 3 kohdan mukaisella tai erillisellä päätöksellä vaatia keskitettyjä yrityksiä tai varoja erotettavaksi toisistaan, yhteisen määräysvallan lakkauttamista tai muuta toimenpidettä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi.”

Komission päätökset

- 3 Komissio teki 30.10.2001 päätöksen 2004/124/EY yrityskeskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi (Asia COMP/M. 2416 — Tetra Laval/Sidel) (EUVL 2004, L 43, s. 13; jäljempänä yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehty päätös).
- 4 Komissio teki 30.1.2002 erottamispäätöksen, jossa määrättiin toimenpiteistä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Komissio määräsi kyseisen Tetra Laval BV:lle (jäljempänä Tetra) 4.2.2002 tiedoksi annetun päätöksen 1 artiklassa, että kyseisen yhtiön oli luovuttava Sidel SA:n osakkeista, ja se asetti yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaisesti tämä erottaminen oli suoritettava.
- 5 Tetra jätti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 15.1.2002 kanteen, joka rekisteröitiin numerolla T-5/02 ja jossa vaadittiin yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehdyn päätöksen kumoamista.
- 6 Tetra jätti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 19.3.2002 toisen kanteen, jossa vaadittiin erottamispäätöksen kumoamista.

- 7 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehdyn päätöksen asiassa T-5/02, Tetra Laval vastaan komissio, 25.10.2002 antamallaan tuomiolla (Kok. 2002, s. II-4381; jäljempänä asiassa T-5/02 annettu tuomio).

- 8 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi erottamispäätöksen valituksenalaisella tuomiolla.

Valituksenalainen tuomio

- 9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 36–43 kohdassa lausunut seuraavaa:

”36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa aluksi, että asetuksen rakenteesta ja erityisesti sen 16 perustelukappaleesta ilmenee, että 8 artiklan 4 kohdan päämääränä on antaa komissiolle mahdollisuus tehdä kaikki tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi tarpeelliset päätökset. Kun yrityskeskittymä on toteutettu asetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kuten tässä tapauksessa, yrityskeskittymään osallistuneiden yritysten erottaminen on johdonmukainen seuraus päätöksestä, jolla yrityskeskittymä on julistettu yhteismarkkinoille soveltumattomaksi.

- 37 Erottamispäätöksen tekeminen yrityskeskittymän soveltumattomuudesta yhteismarkkinoille tehdyn päätöksen jälkeen edellyttää kuitenkin sitä, että viimeksi mainittu päätös on pätevä. Koska asetuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehtävän erottamis päätöksen tavoitteena on yhteismarkkinoille soveltumattomaksi julistetulla yrityskeskittymällä rajoitetun tehokkaan kilpailun edellytysten palauttaminen, on selvää, että sen pätevyys riippuu sen päätöksen pätevyydestä, jolla yrityskeskittymä on kielletty, ja että viimeksi mainitun päätöksen kumoaminen vie siltä kokonaan laillisen perustan.
- 38 Tätä päätelmää tukee se, että asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaan yrityskeskittymän yhteydessä hankitun osakkuuden luovuttamisesta voidaan määrätä myös samassa yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta 8 artiklan 3 kohdan nojalla tehtävässä päätöksessä.
- 39 Tätä päätelmää ei kyseenalaisteta myöskään komission viittauksella Asteris-tapaukseen [yhdistetyt asiat 97/86, 193/86, 99/86 ja 215/86, Asteris ym. v. komissio, tuomio 26.4.1988 (Kok. 1988, s. 2181, 30 ja 32 kohta)]. On ensinnäkin todettava, että yhteisöjen tuomioistuin on siinä vahvistanut 'kumoamistuomioihin liittyvän taannehtivan vaikutuksen' (30 kohta). Toiseksi Asteris-tapaus koski erityisesti asetuksen kumoamisen vaikutuksia kaikkien myöhempien asetusten kaikkiin säännöksiin, joiden sisältö olisi sama kuin lainvastaiseksi todettu, ja näiden vaikutusten ulottuvuus rajoitettiin tarkasti määritettyyn ajanjaksoon. Kyseinen tuomio koskee siis sen EY 233 artiklasta johtuvan veloitteen ulottuvuutta, joka on asetettu kyseisten asetusten antamisesta vastaavalle toimielimelle ja joka koskee asianomaisen kumoamistuomion täytäntöönpanoa.
- 40 Toisin kuin Asteris-tapauksen taustalla olleessa tilanteessa, tässä tapauksessa kyseessä eivät ole samoja säännöksiä sisältävät asetukset, vaan aikaisempi

erottamispäätös, jolla ainoastaan pannaan yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehty päätös täytäntöön. Pelkästään se seikka, että kyseistä yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehtyä päätöstä ei ollut kumottu siinä vaiheessa kun erottamispäätös tehtiin, ei voi viedä sen myöhemmin tapahtuvalta kumoamiselta taannehtivaa vaikutusta.

41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kumonnut yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehdyn päätöksen asiassa T-5/02 antamallaan tuomiolla — — .

42 Koska yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehdyn päätöksen lainvastaisuus aiheuttaa siten erottamispäätöksen lainvastaisuuden, nyt käsiteltävä viimeksi mainitusta päätöksestä esitetty kumoamisvaatimus on hyväksyttävä, ilman että olisi tarpeen tutkia kantajan muita kanneperusteita.

43 Näin ollen erottamispäätös kumotaan.”

Valitus

¹⁰ Komissio on jättänyt yhteisöjen tuomioistuimeen 8.1.2003 valituksen, jossa se EY 225 artiklan ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla hakee muutosta asiassa T-5/02 annettuun tuomioon.

Asianosaisten lausumat

- 11 Komissio vetoaa tässä asiassa esittämänsä valituksen tueksi siihen, että jos asiassa T-5/02 annetusta tuomiosta tehty valitus johtaa kyseisen tuomion kumoamiseen, valituksenalainen tuomio perustuu silloin oikeudellisen virheen rasittamaan lähtökohtaan, eli yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehdyn päätöksen kumoamiseen. Koska se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle kumosi viimeksi mainitun päätöksen, oli tälle tuomioistuimelle ainoa peruste kumota erottamispäätös, kyseisessä asiassa annetun sen tuomion kumoaminen, jolla on kumottu ensimmäinen päätös, johtaa siihen, että valituksenalainen tuomio, jolla on kumottu jälkimmäinen päätös, kumotaan.
- 12 Komissio katsoo tämän johdosta, että valituksenalainen tuomio on kumottava, jos asiassa T-5/02 annetusta tuomiosta tehty valitus hyväksytään niillä oikeudellisilla perusteilla, jotka komissio on kyseisessä valituksessa yksityiskohtaisesti esittänyt.
- 13 Tetra väittää, että valitus on jätettävä tutkimatta. Toisin kuin työjärjestyksen 112 artiklan 1 kohdan c alakohdassa edellytetään, valituksessa ei nimittäin ole esitetty oikeudellisia perusteita ja väitteitä, jotka on kohdistettu valituksenalaista tuomiota vastaan.
- 14 Tetra toteaa tältä osin, että komissio ei väitä, että valituksenalaisessa tuomiossa olisi sovellettu väärin yhteisön oikeutta tai että oikeudelliset virheet rasittaisivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen noudattamaa päättelyä tai kyseisen

tuomion tuomiolauselmaa. Komission mukaan oikeudellinen virhe ei rasita valituksenalaista tuomiota, vaan sen sijaan asiassa T-5/02 annettua tuomiota.

- 15 Tetra väittää toissijaisesti, että valitus on perusteeton ja että vaikka asiassa T-5/02 annetusta tuomiosta tehty valitus hyväksyttäisiinkin, se ei voi johtaa valituksenalaisen tuomion kumoamiseen.
- 16 Tetra väittää ensiksikin, että komissiolla ei ole intressiä siihen, että valituksenalainen tuomio kumotaan. Tällainen intessin puuttuminen on seurausta yhtäältä siitä, että erottamispäätös on itsessään kiistanalainen, koska siinä määrättyt täytäntöönpanotoimet, mukaan lukien määräajat, ovat vanhentuneet niiden tapahtumien johdosta, jotka ovat sattuneet kyseisen päätöksen tekemisen jälkeen. Toisaalta komission asiana on tarvittaessa tehdä asetuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla uusi päätös, joka olisi siten senhetkisen tilanteen mukainen.
- 17 Toiseksi, käsiteltävänä oleva valitus perustuu siihen lähtökohtaan, että jos valitus asiassa C-12/03 P katsotaan perustelluksi, yhteisöjen tuomioistuin kumoaa myös tuomion, jota käsiteltävänä oleva valitus koskee. Tässä tapauksessa
- yhteisöjen tuomioistuin palauttaa ensiksi mainitun asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen uudelleen ratkaistavaksi; jos yhteisöjen tuomioistuin päätyy siihen, että käsiteltävänä olevassa asiassa annettava lopullinen ratkaisu riippuu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisusta ensiksi mainitussa asiassa, se ei voi ratkaista käsiteltävänä olevaa asiaa ilman että sillä on tieto ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensiksi mainitussa asiassa antamasta lopullisesta ratkaisusta; yhteisöjen tuomioistuimen pitäisi siis palauttaa myös nyt käsiteltävänä oleva asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen

- tai vaihtoehtoisesti yhteisöjen tuomioistuin päättää ratkaista itse lopullisesti ensiksi mainitun asian; Tetra arvioi kuitenkin, että nyt käsiteltävänä oleva tapaus olisi tällöin palautettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen ratkaistavaksi uudelleen. Tetra nimittäin esitti kyseisessä tuomioistuimessa useita kanneperusteita päätöksen kumoamiseksi, mutta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lausui vain yhdestä kanneperusteesta.
- 18 Komissio väittää omassa vastauskirjelmässään, että se ei valituksenalaisen tuomion kumoamista vaatiessaan nojautu väitteisiin, jotka se on esittänyt asiassa T-5/02 annetusta tuomiosta tekemässään valituksessa, vaan se nojautuu siihen, että kyseisen tuomion kumoaminen mitätöisi valituksenalaisen tuomion perustana olevan oikeudellisen lähtökohdan. Siltä osin kuin kyseinen tuomio perustuu selvästi pätemättömään toimeen, sitä rasittaa oikeudellinen virhe kyseisen toimen pätevyyden ja sovellettavuuden osalta, ja asia on näin riippumatta tämän pätemättömyyden syistä, jotka voidaan osoittaa erillisessä menettelyssä. Valitus on tutkittava, koska tällainen valitusperuste on selkeästi esitetty käsiteltävänä olevassa valituksessa.
- 19 Vastatessaan väitteeseen, jonka mukaan erottamispäätös ei ole enää soveltamiskelpoinen, komissio toteaa, että mahdollisen tarpeen tehdä muutoksia toimeen, jolla on muun muassa asetettu eräitä määräaikoja ja jonka soveltaminen on viivästynyt oikeudenkäynnin takia, ei pitäisi olla peruste asian käsittelystä luopumiselle tai niiden perusteltujen väitteiden hylkäämiselle, jotka voivat muutosta haettaessa johtaa sen tuomion kumoamiseen, jolla on kumottu tällainen toimi. Kyseisen päätöksen pätevyyttä olisi arvioitava niiden edellytysten mukaisesti, jotka ovat olleet voimassa komission tehdessä kyseisen päätöksen, ja komission olisi ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen valvomiseksi, että päätöstä sovelletaan laillisesti, jos kyseiset tuomioistuimet loppujen lopuksi katsovat, että päätös on tehty pätevästi.
- 20 Komissio toteaa käsiteltävänä olevan valituksen ja asiassa T-5/02 annetusta tuomiosta tehdyn valituksen välisen yhteyden osalta, että viimeksi mainitun tuomion kumoaminen riittää valituksenalaisen tuomion kumoamiseksi. Kumoamisella olisi tämä vaikutus, vaikka käsiteltävänä oleva asia palautettaisiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen asian tutkimisen jatkamiseksi.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 21 Komission valituksessa esitetystä väitteistä seuraa, että käsiteltävänä olevalla valituksella on kohde vain siinä tapauksessa, että yhteisöjen tuomioistuin asiassa C-12/03 P, komissio vastaan Tetra Laval, tänään antamallaan tuomiolla (Kok. 2005, s. I-987) kumoaa asiassa T-5/02 annetun tuomion, johon komissio on hakenut muutosta.
- 22 Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitulla tuomiollaan kuitenkin hylännyt valituksen, jonka komissio teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta, jolla kumottiin yhteismarkkinoille soveltumattomuudesta tehty päätös.
- 23 Edellä esitetystä seuraa, että tämän valituksen on todettava olevan vailla kohdetta, ilman että on tarpeen tutkia Tetran väitteitä, jotka koskevat käsiteltävänä olevan valituksen jättämistä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

- 24 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 6 kohdan mukaan, jota työjärjestyksen 118 artiklan nojalla on sovellettava valituksen käsittelyyn, yhteisöjen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan, jos lausunnon antaminen asiassa raukeaa. Koska se, että käsiteltävänä olevalla valituksella ei ole kohdetta, on seurausta siitä, että yhteisöjen tuomioistuin on hylännyt komission valituksen edellä mainitussa asiassa C-12/03 P, komissio vastaan Tetra Laval, antamallaan tuomiolla, jossa komissio veloitettiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut, komissio on määrättävä korvaamaan oikeudenkäyntikulut myös käsiteltävänä olevan valituksen osalta.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Lausunnon antaminen valituksen johdosta raukeaa.**
- 2) **Euroopan yhteisöjen komissio veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset